

ZGODOVINA

1. Kaj je zgodovina?

Zgodovina je veda o preteklosti! Dogodke, ki so se zgodili opisuje, jih proučuje, povezuje in primerja med seboj! Tujka za zgodovino je »historia«!

2. Kdo ustvarja zgodovino?
Zgodovino ustvarjamo vsi ljudje!

3. Kaj bomo spoznali pri pouku zgodovine?
Spoznali bomo **kako so ljudje živeli v preteklosti**, kaj so počeli, gradili, prodajali, potovali....

4. Na kakšen način lahko spoznavamo preteklost?

Opazujemo okolico in kraje, kjer se nahajamo (stare hiše, peš poti, ozke ulice, gradovi, ruševine...), **obiskujem muzeje**

gledanje TV (dokumentarne oddaje o preteklosti; History channel

branje knjig, revij, učbenikov...

Internet

ljudsko izročilo

5. Kaj proučuje zgodovina?

Zgodovina proučuje razvoj človeštva od nastanka do današnjih dni!

6. O čem bomo govorili pri zgodovini?

O življenju ljudi v preteklosti.

7. O čem govorijo prvi zgodovinski zapisi?

Prvi zgodovinski zapisi so bili sezname kraljev in letnic njihovega vladanja!

8. Kaj je **numizmatika**?

Numizmatika je veda starih novčih oz. denarju.

9. Kateri sledovi govorijo o preteklosti?

Arheološke najdbe, stare slike, ostanke gradov, navade ljudi, igre otrok.

10. Kje izvemo o preteklosti?

O preteklosti izvemo iz knjig, filmov in različnih zgodovinskih virov.

11. Kdo se ukvarja s proučevanjem preteklosti?

S proučevanjem preteklosti se ukvarja **zgodovinar**. Je raziskovalec, ki dogodke in pojave proučuje, razlaga, primerja in opisuje.

12. Kako oz. s čim si zgodovinar pomaga pri proučevanju preteklosti?

Pomaga si s posebnimi znanostmi oz. **pomožnimi zgodovinskimi vedami** kot so: proučevanje novcev, starih pisav, pečatov, grbov....

Da bi delo zgodovinarja lahko bilo resnično dobro, le ta mora imeti zelo široko znanje iz več področij, zato si pomaga s pomožnimi zgodovinskimi vedami!

13. Označi dogodke, ki jih proučuje zgodovina: -nastanek Zemlje, - **nastanek človeka**, **življenje na gradu**, - **bivališča ljudi**, - veselje, - **razvoj pisave**, - izumrtje dinozavrov, - nastanek prsti

- Vsi označeni pojmi so povezani s človekom!

14. Zakaj je pomembno poznavanje zgodovine?

Če ne poznamo preteklosti, težko razumemo dogajanje v sedanjosti.

15. Zgodovina domačega kraja, napiši nekaj dogodkov, ki so vplivali na kraj in zakaj?

Maribor:

- Najdbe iz bakrene dobe (2400-1900 pr. n. št.) govorijo, da so že takrat tu živeli ljudje
- 1782 – mesto dobi glavno šolo: razvoj šolstva
- 1846 – skozi mesto je speljana južna železnica, ki nato poveže Dunaj s Trstom (1857); z njo se začne razcvet mesta.
- 1964 – prva Zlata lisica – svetovno prvenstvo v slalomu za ženske na Pohorju

SLEDOVI PRETEKLOSTI – ZGODOVINSKI VIRI

16. Kaj je ARHEOLOGIJA?

Arheologija je veda, ki proučuje materialne ostanke človeške preteklosti! Načrtna raziskovanja najdišč so se začela že v 19. stoletju.

ARHEOLOG je strokovnjak, ki se ukvarja z izkopavanjem materialnih virov. Rečemo jim tudi: časovni detektivi ali žličkarji. Ključna naloga arheologov je zaščita dediščine preteklosti (pred škodo, ki jo povzročajo človeške dejavnosti!)

17. Kaj (poleg pomožnih zgodovinskih ved) nam pomaga pri preučevanju preteklosti?

Zgodovinarji preteklost preučujejo s pomočjo sledov/ostankov določenih dogajanj v preteklosti, ki jih imenujemo **zgodovinski viri**.

18. Kaj so **zgodovinski viri**?

Zgodovinski viri so sledovi oz. ostanki preteklosti.

19. Naštej nekaj materialnih virov!

Materialni viri so: orodje, orožje, nakit, posode...

20. Iz kakšnega materiala so bila narejena prva orodja?

Prva orodja so bila narejena iz kosti in kamna.

21. Zakaj so pomembni zgodovinski viri?

Saj so dogodki v preteklosti znani le, če so zapustili sledove.

22. Naštej **vrste zgodovinskih virov**!

materialni, pisni, ustni in avdio-vizualni viri

**Za mlajša dogajanja imamo številne vire. Bolj kot je dogajanje oddaljeno manj je sledov!*

MATERIALNI	PISNI	USTNI	AVDIO-VIZUALNI
-Preuč. najstarejša obdobja -Predmeti iz vsakdanjega življenja: bivališča, orožje, orodje, nakit, posoda, obleka, pohištvo... -omogočajo nam, da si lahko predstavljamo življenje v preteklosti	-zapisi iz preteklosti -zapisi na: nagrobnikih, poslikave na stenah jam, listine, knjige, časopisi, revije, letaki, kronike -izvirajo lahko iz preteklosti ali sedanosti	-pričevanja očitvecev nekdo, ki je bil priča dogodkom -ljudsko izročilo: lj. pesmi, miti, legende, bajke, plesi, običaji, glasba... -pred iznajdbo pisave je bil to edini način prenašanja sporočil	-od 20.stoletja dalje -zvočni zapisi: na trakovih, zgoščenkah, ploščah, USBjih -filmi(na trakovih, zgoščenkah, DVD, USB... -računal. Programi -aplikacije

23. Zanesljivost virov!

Vsi viri niso enako zanesljivi! Najbolj zanesljivi so materialni, najmanj pa ustni viri! Da bi zgodovinarjevo proučevanje dogodkov bilo čim bolj verodostojno (takšno kot je bilo v resnici) mora v svojem raziskovanju uporabljati različne vire (materialne, usten pisne...)!

24. Razloži pojem »vir prve roke«!

»Vir prve roke« je najbolj zanesljiv oz. verodostojen vir.

25. Kako imenujemo vir, ko nam o dogodku poroča nekdo, ki je o njem slišal?

To je vir »druge roke« in ni več popolnoma zanesljiv.

26. Katere vire uporablja pri delu zgodovinar?
Več virov kot uporablja, bolj verodostojno je raziskovanje in večjo vrednost ima njegov izdelek.

27. Kaj po navadi vsebujejo pisni in ustni viri?
Vsebujejo dejstva in mnenja.

28. Premisli kako bi razložil pojem verodostojnost?
To pomeni, da se opis in razlaga ujemata z resničnim potekom dogodkov.

29. Sta v zgodovinskih virih prisotni verodostojnost in pristnost?
Da, sta.

30. Zakaj se med zgodovinskimi viri pojavljajo tudi ponaredki (neoriginalni izvodi)?
Vzrok za ponaredke je skoraj vedno povezan s pridobivanjem neke koristi, najpogosteje materialne. V današnjih časih je najpogosteje ponarejen denar, tudi dokumenti.

31. Razloži pojem »restavriranje«!
Ta beseda izhaja iz latinske besede »restaurare« – obnoviti. **Obnavljanje predmetov oz. vračanje v prvotno stanje.**

primer: doma imamo starinska vrata, ki so že dotrajana, malo uničena, če jih damo strokovnjaku restavratorju jih ta obnovi in vrne v prvotno stanje

32. **Kako** (na kakšen način) **najdemo** zgodovinske vire?
Naključno ali z načrtnim iskanjem!

33. **Kje najdemo** zgodovinske vire?
Zgodovinski viri so povsod okoli nas! Na vrtu, podstrešju, v morju, v jamah, v gozdu...

34. **Kako zavarujemo** zgodovinske vire pred uničenjem?
Zgodovinske vire pred uničenjem zavarujejo različne ustanove in organizacije.

35. **Kje hranimo** zgodovinske vire?

- a) MUZEJI: hranijo materialne vire. Ogleamo si jih na razstavah. (Narodni muzej Slovenije v LJ)
- b) ARHIVI: hranijo pomembne dokumente, filme slike (Arhiv Republike Slovenije v LJ)
- c) KNJIŽNICE: hranijo pisne vire (knjige, revije, časopise) Narodna univerzitetna knjižnica LJ
- d) GALERIJE: hranijo likovna in umetniška dela; Narodna galerija v LJ
- e) TEREN: najdemo materialne vire; spomeniki, stavbe, gradovi, spominske hiše (muzej solinarstva v Sečovljah izvira iz 14. Stoletja)

***Narodni muzej Slovenije ima**

- stalne razstave: o stari Emoni, žuželke, glasbila

- občasne: o medvedih in drugih živalih

Najbolj me zanima razstava o medvedih, ker imam rada živali in me zanima kako živijo, jedo se prehranjujejo, se jim spreminja življenjski prostor....

Naloga Narodnega muzeja je zbiranje, ohranjanje, preučevanje in razstavljanje kulturne dediščine!

36. Kateri muzeji se ukvarjajo z zgodovino?
Z zgodovino se ukvarjajo **mestni, pokrajinski in državni muzeji.**

37. Narodni muzej Francije v Louvru

Je najbolj znan in najbolj obiskan muzej na svetu! (letno ga obiše več kot 9.000.000 obiskovalcev). Hrani predmete od prazgodovine do danes. Tam je shranjeno najbolj slavno delo sloka Mona Lise od slikarja Leonarda de Vincija)

38. Katere ustanove v **MB** hranijo zgodovinske vire?
Muzeji: fotografski, vojaški, pokrajinski
Arhiv: pokrajinski, nadškofijski, zdravstveni
Umetnostna galerija
Knjižnice in Teren
39. Katere ostanke zgodovine najdemo v muzeju?
Največ je materialnih virov.
40. Kako se imenuje muzej, ki je bil odprt že pred 2300 leti?
To je Aleksandrijski muzej – Aleksandrija v severni Afriki.
41. Kdaj so odprli najstarejši muzej v Sloveniji?
Odprli so ga v Ljubljani. Imenuje se Narodni muzej Slovenije – 1821. leta.
42. Kdo postavlja razstave v muzejih?
Razstave postavljajo **kustosi**.
43. Kako imenujemo arhiv, ki ga ima posameznik?
To je zasebni arhiv.
44. Kdo vodi arhiv?
Arhiv vodi arhivar.
45. Kdo obiskuje arhive?
Obiskujejo jih strokovnjaki in posamezniki.
46. Kako se imenuje najpomembnejši arhiv v Sloveniji?
Naš najpomembnejši arhiv se imenuje arhiv republike Slovenije v Ljubljani.
47. Kakšno vlogo imajo galerije?
V galeriji hranijo, zbirajo in razstavljajo **umetnine**.

KAKO OZNAČUJEMO ČAS V PRETEKLOSTI

48. Kako s tujko imenujemo **vedo o času**?
Veda o času se imenuje **KRONOLOGIJA**.
49. Kako so v preteklosti staroslovenska ljudstva poimenovala mesece?
Po značilnosti posameznega meseca! Primer: Januar = prosinec (prosi za dobro letino), november=listopad (drevesom odpada listje)...
50. **Eno leto ima** 12 mesecev, 52 tednov in 365 dni!
51. Zakaj uporabljamo koledar?
Da se orientiramo v času: povedo nam leto, mesec in dan!
52. Iz katere besede dobimo besedo **koledar**?
Prvega dne vsakega meseca so namreč Rimljani imenovali »**calende**«, to je bil v Rimu dan, ko so z glasnimi klji glasniki oznanjali, da je prišel dan, ko so prebivalci mesta morali plačati davke.
Koledar človeku meri in razdeljuje čas. Ljudje uporabljamo okoli 40 različnih koledarjev.
53. Na kakšen način so si pomagali v starih časih pri merjenju časa?
Pri merjenju časa so si pomagali z **opazovanjem** in **gibanjem nebesnih teles(Sonce in Luna)**
54. Kdo je **prvi izvedel temeljito spremembo (reformo) koledarja**?
Rimski državnik Julij Cezar (julijanski koledar)Leto je štel 365 dni in 1 dan na vsaka štiri leta.
55. Leta **1582** je papež Gregor XIII uvedel **gregorijanski koledar**!
56. Prvo praznovanje novega leta z ognjemetom je bilo pred 900 leti na Kitajskem!
57. **S čim so v preteklosti bila povezana različna štetja let?**
Različna štetja let so v preteklosti bila povezana s pomembnimi dogodki v njihovi zgodovini **ALI** začetkom vladanja posameznega vladarja.
58. **Katero štetje let uporabljamo Slovenci in večina držav po svetu?**
Slovenci uporabljamo **krščansko štetje let**. Začelo se je z rojstvom Jezusa Kristusa (začetnikom krščanske vere)
- Čas pred njegovim rojstvom označujemo kot čas pred Kristusom (pr. Kr) ali pred našim štetjem (pr.n.š.)
- Čas po rojstvu pa kot čas po Kristusu (po Kr.) ali po našem štetju/našega štetja (n.š.)
59. Določanje desetletij, stoletij, tisočletja...

Zakaj živimo v 21. stoletju

Če želimo določiti, kdaj se je nekaj zgodilo, moramo dogodku določiti desetletje, stoletje in tisočletje.

1. Dopolni.

Leto ima 365 dni.
Desetletje ima 10 let.
Stoletje ima 100 let.
Tisočletje ima 10 stoletij
in 1000 let.

2. Posameznim

letnicam določi tisočletje in stoletje.
V zadnjo vrstico vpiši letnico svojega rojstva in ji določi tisočletje in stoletje.

	TISOČLETJE	STOLETJE
2008	3	21
467	1	5
1492	2	15
1900	2	20

60. Kdo je dan in noč prvi razdeli na dve 12 urni enoti?
Sumerci pred 5000 leti!
61. Koliko časa potrebuje Zemlja za pot okoli Sonca?
365 dni, 5 ur, 48 minut in 46 sekund
62. Kaj je bila posebnost Majevskega koledarja?
Da so imeli 5 dni na leto nesrečnih dni! Leto pa je štel 365 dni in 18 mesecev po 20 dni.
63. Kakšen koledar uporabljajo Kitajci?
Poleg gregorijanskega uporabljajo še svoj koledar, ki se ravna **po luninih menah**. Vsako leto pa se imenuje eni živali (leto kače, leto podgane, leto prašiča....)
64. Kako so si ljudje pred približno 5000 let delili čas?
Čas so delili na dneve, tedne, mesece in leta-Sumerci
65. Kako so določali **Egipčani dolžino leta**?
Dolžino leta so določali po gibanju Lune.
66. Kdo je odločal, da se bo koledar ravnal po gibanju sonca?
To je določil **Julij Cezar**.
67. Koliko dni je štel **teden v Egiptu**?
Egiptovski teden je štel **deset dni**.
68. Koliko dni je štel **teden v Rimu**?
Teden v Rimu je trajal **devet dni**.
69. Po katerem koledarju je povzeto naše štetje dni?
Naše štetje dni je povzeto po Judih.
70. Kako razdelimo dogajanje v preteklosti?
Preteklost in dogajanja v preteklosti razdelimo na posamezna **zgodovinska obdobja**. Zgodovinska obdobja so omejena z letnicami, ki običajno označujejo nek prelomni, pomembni dogodek (primer: prelomnica med prazgodovino in zgodovino je začetek pisave!)
71. Zakaj delimo preteklost na obdobja?
Zaradi lažjega razumevanja je dogajanje v preteklosti razdeljeno na posamezna obdobja.
72. Kaj povezuje posamezna zgodovinska obdobja?
Nekatere skupne zgodovinske značilnosti(bivališča, prehranjevanje...)

PRAZGODOVINA	STARI VEK	SREDNJI VEK	NOVI VEK	MODERNA
3,5 mil.let pr.Kr. – 4000 let pr. Kr	4000 let pr.Kr – 476 po Kr.	476 - 1492	1492-1900	1900 dalje
<ul style="list-style-type: none"> • Razvije se človek Prva bivališča, orodje orožje 	<ul style="list-style-type: none"> • Prva pisava • Abeceda, črkopis • Latinica • Koledarji • Papirus • Rojstvo Jezusa Kristusa 	<ul style="list-style-type: none"> • Rokopisi • Pregament • Kodeks 	<ul style="list-style-type: none"> • Prva tiskana knjiga slovenskem jeziku • Gregorijanski koledar 	<ul style="list-style-type: none"> • Računalniki • Splet • E knjige

PISAVA

73. **Zakaj** je nastala prva pisava?

Zaradi potrebe, da bi podatke zapisali in ohranili.

(razvoj človeka: kriki, glasovi, besede....govor, nastajale so prve države pred 5000 leti, država je od kmetov pobirala pridelke, davke in vse to je bilo treba beležit....PISAT!)

74. Kaj zaznamuje prelomnico med prazgodovino in zgodovino?

Nastanek pisave!

75. **Kakšna** je bila prva pisava?

Zelo preprosta, preproste slike (žitni klas, riba, krava...)

76. **Kje** se je razvila prva pisava?

V Sumeriji, v Mezopotamije pred 5000 leti! Vsak zapis je bil predstavljen kot slika!

Pisavo, ki za zapisovanje podatkov uporablja slike imenujemo **slikovna pisava ali podobopis!**

77. Kaj so to **hieroglifi**?

To je **prva slikovna pisava**, ki se je pojavila v **Egiptu**. Poznali so več kot 700 znakov, podob iz vsakdanjega življenja.

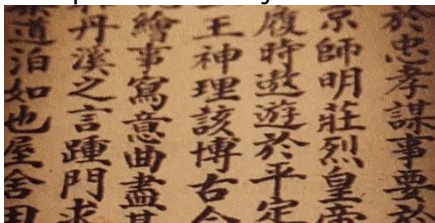
78. Kaj je to **klinopis**?

Klinopis je prva **zlogovna pisava**. Bila je preprostejša za zapisovanje in število simbolov se je zmanjšalo.

79. Kaj so pismenke?

Prva pisava na Kitajskem.

80. **Morsejeva abeceda** je sestavljena iz **črt in pik!** Najbolj slavne črke so SOS kar pomeni **S**ave **O**ur **S**ouls oz. rešite naše duše, JE znak za stisko. Sestavljen je *pika pika pika črta črta črta pika pika pika*(••• - - -•••)

81. Kako so ljudje «pisali» še preden so poznali pisavo?

Risali so na stene jam. Prvi zapisi izvirajo izpred 30.000 let – v kost vpraskani znaki štetja let!

82. Kakšna pisava **je črkopis?**

Je enostavna pisava pri kateri **en znak pomeni en glas! Pojavila se je pred 3000 leti.**

83. Katere pisave so uporabljali pred črkopisom?

Pred črkopisom so uporabljali slikovno pisavo, hieroglif, klinopis, pismenke)

84. Kdaj smo dobili prve črke?

Pred 3000 leti in razvili so jih **Feničani!** Njihova abeceda je imela 22 črk on **niso imeli znakov za samoglasnike!**

85. Katero ljudstvo je razvilo **moderno abecedo** s 24. znaki?

Razvijejo jo **Grki.**

86. Katero pisavo uporabljamo v večini držav po svetu?

Latinico! Razvili so jo Rimljani!

87. Kdo je razvil latinico in kdaj?

Rimljani pred 2500 leti!

88. Katero pisavo uporabljajo v vzhodni Evropi?

Cirilico! (Rusija, Bolgrija, Ukrajina, Srbija...)

89. Ali danes še vedno uporabljamo slikovno pisavo?

 RADOVEDNEŽ
Slikovno pisavo uporabljamo še danes. Z njo se srečujemo v vsakodnevnem življenju – na letališču, v trgovskih centrih, na potovanjih ... Nariši nekaj slikovnih znakov, s katerimi se srečujemo vsakodnevno in jih razumemo vsi.

90. Kaj veš o Majejskem kodeksu?

Maji so bili napredno ljudstvo Srednje Amerike. In na 112 straneh so pustili bogate ilustracije o njihovem življenju, verskih obredih in astrologiji (*starodavna veda, ki preučuje in razlaga, kako položaj nebesnih teles in njihova gibanja vplivajo na življenje na Zemlji*)

91. Ali poznaš še kakšno drugo pisavo?

Kitajska pisava (pismenke), arabska pisava, hebrejska pisava.

**Pisava za slepe se imenuje Braillova pisava po Louisu Braillu. (temelji na različni razporeditvi pik)*

**Kipu* = pisava Ameriških staroselcev, ki temelji na vrvicah in vozlih

92. Na kakšno **podlago** so ljudje najprej **pisali?**

Na material, ki so ga našli v svoji okolici: **kamen, kosti, les, lubje, živalski oklep**

93. Kako se je razvijala podlaga za pisanje in pripomočki za pisanje?

1. Kamen (pisalo: ostro dleto in kladivo)
2. Mehke glinaste ploščice (pisalo: prirezano leseno pisalo)
3. Povoščene in kovinske ploščice (pisalo: kovinsko ali koščeno prirezano pisalo)
4. Bambusovi trakovi, svila, kost (pisalo: čopič in črnilo)
5. Papirus (pisalo: pero iz trstike ali čopič)

94. **Kaj je papirus?**

Je rastlina, ki raste na bregovih reke Nil.

95. **Kdaj in zakaj se pojavi?**

Pojavi se pred **3500 leti**, takrat so ga Egipčani uporabljali za izdelavo vrvi, čolnov.. in seveda **podlago za pisanje**.

Pojavi se , ker so ljudje iskali material na katerega bi bilo lažje pisati.

96. **S čem so pisali na papirus?**

S čopičem ali peresom iz trstike. Za pisanje so uporabljali črnilo, ki so ga izdelali iz saj in raztopine rastlinskega barvila.

97. **Opiši postopek izdelave papirusa!**

a) papirusovo jedro so narezali na trakove in zložili enega poleg drugega(2 plasti)

b) nato so potolkli z lesenim kladivom, da se je sprijelo

c) nato so zlepili, posušili in obrezali

98. **Razloži pojme!**

ČRKA-pisno znamenja za določen glas

FENIČANI-odlični mornarji in ladjedelci. Razvili so prve črke pred 3000 leti!

PISMENKA- kitajski znak za pisavo

PRELOMNICA- nek dogodek, ki povzroči veliko spremembo

SAJE-črna prah, ki nastane pri gorenju

SVETIŠČE-prostor, ki je namenjen za verske obrede

POJAV PRVE KNJIGE

99. Kaj je pergament?

S posebnim postopkom obdelana koža živali, pripravljena za pisanje

100. Povej kaj o pergamentu!

- Za razliko od papirusa je bil trši, trpežnejši in pisali so na obe strani
- najprej so ga hranili v zvitkih
- za pisanje so uporabljali peresa velikih ptic (največkrat gosje pero, tudi labodje, puranovo)
- uporaba pergamenta je bila najbolj **razširjena v srednjem veku**
- nato so ga rezali na posamezne liste, zlagali na kup in nastal je **KODEKS**-prednik moderne knjige

***najstarejše besedilo v slovenskem jeziku(Brižinski spomeniki= je nastalo v 9. stoletju in je napisano na pergamentu**

***Kumranski zvitki so najbolj znan zapis na pergamentu na svetu= Sveto pismo**

101. Kaj je kodeks?

Prednik moderne knjige. Je rokopisna knjiga pred iznajdbo tiska!

102. Kdo je izumil papir?

- Ljudstvo, ki je odkrilo postopek izdelave papirja, je več stoletij varovalo svojo skrivnost.
- Postopek kako izdelati papir so **odkrili na Kitajskem v 1. stoletju**.
- Izdelovali so ga iz cunj in lubja.
- Papir je bil bolj bel, tanjši in cenejši v primerjavi s pergamentom.

103. Iz česa so v preteklosti izdelovali papir in katere materiale uporabljajo pri izdelavi papirja danes?

PRETEKLOST: CUNJE, LUBJE, KONOPLJINA VLAKNA, RIŽEVA SLAMA

DANES: LESENA VLAKNA, STAR PAPIR (RECIKLIRAN PAPIR)

104. Kdaj je papir iz Kitajske prišel v Evropo?

V 12. stoletju, prinesli so ga Arabci.

105. Kako so izdelovali papir?

Najprej so ga izdelovali ročno, do konca 18. stoletja pa tudi strojno. Za posebne priložnosti ga še danes izdelamo ročno: čestitke, priznanja, diplome...

106. Za kaj vse so uporabljali papir?

Za knjige, čestitke, priznanja, diplome, toaletni papir, čajne vrečke...

107. Kaj so rokopisi?

Pred izumom tiska so morali vsako knjigo napisati ročno, zato ta dela imenujemo rokopisi.

- bili so redki in dragi(priklenjeni z verigo, da jih ne bi kdo odnesel)
- pisali so jih menihi v samostanih
- pisali so jih z gosjimi peresi, vsako stran okrasili s pisanimi vzorci, nekatere celo z zlatim prahom ali ploščicami

108. Na kakšen način so v srednjem veku nastajale knjige?

Ročno, s prepisovanjem. Prepisovali so jih menihi v samostanih.

109. Kako je izgledalo srednjeveško besedilo?

Bilo je bogato okrašeno z začetnicami in risbami.

110. Kako so v srednjem veku vedeli katera delavnica/trgovina se nahaja v določeni hiši, če niso znali brat?

Nad vhod so obesili izveske (slike obrti)

111.

RADOVEDNEŽ
Danes tudi v vsakdanjem življenju namesto prepisovanja uporabljamo najrazličnejše pripomočke. Z njimi zapisujemo precej hitreje, kot bi to počeli ročno. Nariši ali nalepi slike nekaterih izmed njih.

FOTOKOPIRNI STROJ

SCENER

RAČUNALNIK ...

www.praktic.org

112. Od kdaj tiskamo knjige?

Prve knjige so natisnili Kitajci pred 1000 leti. Uporabljali so lesene šablone premazane s črnilom, ki so se hitro obrabile.

113. Kdo je izumil prvi tiskarski stroj?

Izumil ga je **Johannes Gutenberg v 15.stoletju.** Izdelal je premične kovinske črke. Poleg knjig so tiskali tudi letake in plakate.

114. Zakaj je bila iznajdba tiska pomembna?

- Z izumom tiska so postale knjige cenejše in dostopnejše
- Povečalo se je število ljudi, ki so znali pisati in brati.
- Informacije so se hitro širile.

115. Kako se imenuje **prva natisnjena knjiga?**

Imenuje se Sveto pismo, natisnjena v Gutenbergovi tiskarni. Sveto pismo velja za največkrat natisnjeno knjigo v največ jezikih v vsej zgodovini!

116. Kdaj smo dobili Slovenci prvo tiskano knjigo?

Dobili smo ju leta 1550 z Abecednikom in Katekizmom (Primož Trubar).

Prva znana tiskana beseda l. 1515: Refren: le v kup le v kup uboga gmajna...

117. Kakšne so bile delavnice v katerih so delali tiskarji?

Bile so majhne in temne.

118. Kdaj so Kitajci izumili tisk?

Tisk so izumili pred 1000 leti.

119. Kje na Slovenskem najdemo prvo tiskarno?

Bila je v Ljubljani.

120. Katere medije so poznali v preteklosti?

Poznali so knjige in časopis.

121. Kateri mediji so najpomembnejši danes?

Danes uporabljamo radio, televizijo, računalnik, časopise idr.

122. Kako tiskamo danes?

Tako, da je vse shranjeno v računalniku, telefonih ali tablicah(fotografska metoda) in lahko hitro spreminjamo kaj bomo tiskali (ne potrebujemo trajnega zapisa)

123. Zgodovina tiska v časovnem traku

Pred 15. stoletjem	15. stoletje	18.stoletje	19. stoletje	20.stoletje
KITAJCI LESENE ŠABLONE	PREMIČNE KOVINSKE ČRKE, STISKALNICA NA VIJAK, JOHANNES GUTENBERG, TISKARSKE DELAVNICE	ČASOPISI	REVIJE TISKARSKI STROJI	FOTOGRAFSKE METODE

124. Premisli kateri so pozitivni in negativni vplivi sodobnega sporočanja!
Kako nate vpliva TV, radio internet...

125. Pojasni pojme:

- INFORMACIJA: obvestilo
- MEDIJ: množično občilo
- MURVA: drevo
- REFREN: besedilo, ki se v pesmi ponavlja
- SUROVINA:neobdelana snov v naravnem stanju
- ŠABLONA: vzorec ali model
- USTROJITI:obdelati živalsko kožo, da postane usnje